

Posudek na diplomovou práci Michaely Fořtové „Vybrané problémy normativní regulace ve školství“

V Úvodu své práce vymezuje autorka její cíl takto: „Cílem mé práce je ilustrace normativní regulace ve školství. Ilustrace bude provedena výběrem některých právních předpisů různé hierarchické úrovně.“ (viz s. 10).

Práce je rozvržena do tří kapitol.

V kapitole první, nazvané „Regulace a její konkrétní využití“ (s. 12 – 36), jsou klíčovými pojmy *regulace*, *norma* a *normativní nástroje*. Autorka zde vychází především z autorů V. Knappa a J. Krechta, v první části první kapitoly však používá pojem *regulace* jako synonymum *regulativnosti*, což není totéž a teprve na str. 19 to v referenci Knappova výkladu rozlišuje. Největší pozornost věnuje pojmu *právní norma*, o čemž svědčí subkapitoly týkající se vzniku a zániku právních norem, jejich působnosti a rozlišení na jednotlivé druhy. V subkapitole 1.3. „Normativní regulace v praxi“ autorka uvádí právní normy v Ústavě ČR a vyjádření strukturálních částí právní normy v trestním a občanském zákoníku. Tyto tematizace, mají více (např. strany 32 – 36 sestávající z citací znění jednotlivých právních paragrafů) či méně pouze deskriptivní charakter a nerozumím tomu, proč autorka v názvu kapitoly avizuje jejich využití v praxi.

V kapitole druhé „Klasifikace normativních nástrojů ve školství“ (s. 37 – 48) se autorka věnuje pramenům práva a jejich členění (s. 37 – 43) a pokračuje subkapitolou 2.2. Normativní nástroje ve školství (s. 43 – 48). Chybí zde vymezení pojmu „normativní nástroje“; co jimi autorka konkrétně rozumí? Autorka jejich vymezení neuvádí, pouze zde nalezneme formulaci, že „Při klasifikaci normativních nástrojů ve školství je třeba zaměřit pozornost na orgány, které v rámci školství vykonávají státní správu“ (viz s. 44), přičemž sem řadí ředitele škol a školských zařízení, dále obecní úřady, krajské úřady, ČŠI, MŠMT ČR aj. orgány. Myslí tedy normativními nástroji instituce nebo právní předpisy?

Třetí kapitola „Normativní regulace ve školství“ (s. 49 – 72) je tvořena výkladem Ústavy a zákonů regulujících školství, školského zákona o VŠ, dále vyhlášek a nařízení (např. o akreditační komisi) a „normativními aktivitami samosprávy.“ Dále autorka v této kapitole srovnává harmonogramy akademického roku 2011/12 na PedF. a FF UK a kapitolu uzavírá referencí přepisující Inspekční zprávy z 1. anglické mateřské školy, s.r.o. Olomouc, ZŠ a MŠ Pičín (okres Příbram) a 1. Slovanského soukromého gymnázia Praha 5.

Závěr práce (s. 73 – 75) většinou opakuje obecně známé věci. Autorka zde užívá formulace jako „bylo by vhodné realizovat zamýšlené vydání nových zákonů“, přičemž zdůvodnění tohoto tvrzení formuluje jako „s ohledem na analyzované zákony č. 561/2004 Sb. a č. 111/1998 Sb.“, ovšem její práce tyto zákony neanalyzuje, nýbrž popisuje (viz str. 50 a 52 – 55).

Celkové hodnocení:

Autorka si zvolila téma bezesporu důležité, aktuální i zajímavé. Při jeho zpracování prokázala svou schopnost práce s odbornou literaturou, uvádí odkazy, poznámky a precizně pracuje s citacemi. Práce neobsahuje gramatické ani stylistické chyby, kapitoly jsou strukturovány do subkapitol.

Přestože z charakteru práce, tj. právní specifikace, je zřejmé, že práce musí obsahovat odkazy a citace zákonů a dalších právních předpisů, je tu příliš mnoho taxativních citací zákonů. Z charakteru práce také rozumím deskriptivní formě jejího zpracování, přesto mi tu chybí formulace návazností, souvislostí a problematizace (tím spíše, že druhým oborem autorky jsou Základy společenských věd). Na mnoha místech se přitom hlubší souvislosti a problematizace přímo nabízejí: např. vztah přirozeného a pozitivního práva (která obě jsou v práci zmíněna), problém tzv. „nemorálního práva“ či otázka retroaktivity, jejíž definici autorka uvádí převzatou z Wikipedie, kde je uvedena neproblémově a příliš zjednodušeně. Na mnohé hlubší souvislosti zmíněných pojmů vynikajícím způsobem poukazuje např. J. Hollander či J. Derrida – tyto autory uvádí autorka v seznamu použité literatury, ale v textu práce na ně nenalezneme jediný odkaz.

Diplomovou práci Michaely Fořtové „Vybrané problémy normativní regulace ve školství“ **doporučuji** k obhajobě.

Otázky:

1. Vysvětlíte pojem norma v právu a morálce (oba tyto systémy nazýváte normativními).
2. Vysvětlíte *problém* principu retroaktivity zákonů.
3. Jaký je rozdíl mezi deskripcí (popisem) a analýzou?
4. Co konkrétně jste chtěla ilustrovat Zprávami ČŠI?

V Praze 23.8. 2012

PhDr. Věra Jirásková, Ph.D.